Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 747/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen valtion metsiä koskevien tietojen julkisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Inka Hopsun /vihreät ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 747/2021 vp:

> Miten hallitus aikoo varmistaa, että Suomen ympäristökeskus saa jatkossa kaikki tarvitsemansa tiedot valtion metsistä biodiversiteettistrategian tavoitteiden tayttämiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Metsähallitukselle 28.6.2021 osoittamassaan aineistopyynnössä SYKE on pyytänyt määräaikaista kattavaa käyttöoikeutta Metsähallitus Metsätalous Oy:n hallinnoimien, liiketoiminnan taseeseen kuuluvien valtion monikäyttömetsien kuvio- ja puustotietoaineistoihin. Aineistopyyntöään SYKE perustelee ensisijaisesti sillä, että Metsähallituksen Metsätalous Oy:n kuviokohtaisia aineistoja ei sen mukaan ole saatavilla Suomen metsäkeskuksen avoimesti saatavilla olevista metsävara-aineistoista.

Valtion monikäyttömetsiä koskevat metsävaratiedot kuuluvat lähtökohtaisesti Metsähallitus Metsätalous Oy:n liikesalaisuuden piiriin. Metsähallitus Metsätalous Oy luovuttaa monikäyttömetsiä koskevaa metsävaratietoa ja laajemminkin paikkatietoa ulkopuolisille tiedon luonteen vuoksi aina harkintaperusteisesti ja tapauskohtaiset riskit arvioiden, Metsähallituksen aineistonluovutusperiaatteita noudattaen. SYKE:n Kohti kattavaa suojelualueverkostoa (KOKASU) -hankkeen käyttöön on Metsähallitus Metsätalous Oy:n ja SYKE:n välisten yhteisten neuvotteluiden tuloksena päädytty luovuttamaan Silvia-järjestelmästä alue-ekologiset kohteet (luonto- ja muut erityiskohteet), jotka on haettu ja muokattu Metsähallituksen Retkikartta.fi -palvelun käyttöä varten. Tästä on 2.7.2021 allekirjoitettu paikkatietoaineistojen käyttöoikeussopimus osapuolten välillä.

Suomen metsäkeskus tarjoaa avointa metsätietoa kaikkien metsänomistajaryhmien osalta. Näin varmennetaan ko. avoimen tiedon yleinen saavutettavuus ja toisaalta sen tietosisällön yhdenmukaisuus ja kattavuus. Metsähallitus Metsätalous Oy:n ylläpitämä valtion monikäyttömetsiä koskeva metsävaratieto eroaa aidosti paikkatietotasopohjaisen tietomallinsa osalta yksityismetsätaloudessa käytössä olevasta metsikkökuviointiin pohjautuvasta tietomallista. Käytettäessä avointa metsävaratietoa Metsähallituksen hallinnoimien valtion

monikäyttömetsien osalta varmistetaan eri selvityksissä käytettävän tiedon yhteneväisyys ja yhteensopivuus. Metsähallitus Metsätalous Oy:n hallinnoimien valtion monikäyttömetsien luontokohteet ovat julkisesti nähtävissä Retkikartta.fi:ssä lukuun ottamatta eräitä poikkeuksia, kuten metson soidinpaikat ja suurten petolintujen pesät.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) on keskeisin julkisuusperiaatteen ja avoimuuden toteuttamista julkishallinnossa määrittelevä säädös. Julkisuusperiaatteen mukainen tiedonsaantioikeus on puolestaan perustuslain 12 §:n 2 momentissa säädetty perusoikeus, jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta. Viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Metsähallitus Metsätalous Oy ei kuitenkaan
ole julkisuuslain 4 §:ssä tarkoitettu viranomainen, jolloin siihen ei sovelleta julkisuuslakia edellä esitetysti.

Valtion monikäyttömetsiä koskevat metsävaratiedot kuuluvat Metsähallitus Metsätalous Oy:n liikesalaisuuden piiriin, mikä on ollut tulkinta niiden osalta jo ennen vuonna 2016 toteutettua valtion metsätalouden yhtiöittämistä. Myös luovutettavaksi pyydetyt aineistot ovat Metsähallitus Metsätalous Oy:n liiketoiminnan taseessa olevia aineistoja. Vaikka SYKE tai tutkimuskumppanit eivät harjoita samanlaista tai kilpailevaa toimintaa, on mahdollista, että tiedon paljastumisesta ulkopuolisille tahoille tai sen pohjalta tehtävistä johtopäätöksistä aiheutuisi taloudellista vahinkoa markkinaehtoisesti liiketoimintaa harjoittavalle Metsähallitus Metsätalous
Oy:lle.

Näin ollen ei ole mahdollista laajentaa Kohti kattavaa suojelualueverkostoa (KOKASU) ja Luonnonmetsät -hankkeiden käyttöön luovutettavien tietojen tietotoimitusta siitä, mistä jo 2.7.2021 allekirjoitetussa paikkatietoaineistojen käyttöoikeussopimuksella
osapuolten välillä on sovittu.

Tieteellisen tutkimuksen vapauden turvaamiseksi ja EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanon edistämiseksi löytyy Metsähallitus Metsätalous Oy:n metsävaratieto Suomen metsäkeskuksen tarjoamasta avoimesta metsätiedosta ja alue-ekologiset kohteet (luonto- ja muut erityiskohteet) kaikille avoimesta Retkikartta.fi -palvelusta.

Helsingissä 11.2.2022

Maa-ja metsätalousministeri Jari Leppä